

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКОВОГО СЕРЕДОВИЩА В УКРАЇНІ

Всеукраїнська науково-практична конференція

Збірник тез наукових доповідей
(Київ, 19 квітня 2024 року)

Електронне видання

Київ - 2024

*Рекомендовано до поширення через
мережу Інтернет та до друку Вченою радою
Державного науково-дослідного
інституту МВС України
(протокол № 3 від 01.05.2024)*

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Вербенський Михайло Георгійович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Опришко Ігор Віталійович – кандидат юридичних наук, доцент, старший науковий співробітник, заступник директора Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Рядінська Валерія Олександрівна – доктор юридичних наук, професор, завідувач науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Ірха Юрій Богданович – кандидат юридичних наук, заслужений юрист України, начальник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Гаврилюк Людмила Володимирівна – кандидат юридичних наук, старший дослідник, начальник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Хальота Андрій Іванович – кандидат юридичних наук, доцент, провідний науковий співробітник 2-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України;

Мацько Віта Андріївна – кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник 3-го науково-дослідного відділу науково-дослідної лабораторії проблем правового та організаційного забезпечення діяльності Міністерства Державного науково-дослідного інституту МВС України.

Актуальні питання забезпечення безпекового середовища в Україні : зб. тез наук. доп. Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 квітн. 2024 р.) [Електронне видання] / упоряд.: М.Г. Вербенський, В.О. Рядінська, А.І. Хальота, В.А. Мацько. Київ : ДНДІ МВС України, 2024. 415 с.

Збірник містить матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції «Актуальні питання забезпечення безпекового середовища в Україні», яка відбулася 19 квітня 2024 року у Державному науково-дослідному інституті МВС України.

Видання розраховане на працівників органів державної влади та органів місцевого самоврядування, представників інститутів громадянського суспільства, науковців, викладачів, аспірантів, ад'юнктів, здобувачів вищої освіти і на широке коло читачів, які цікавляться проблемами забезпечення безпекового середовища в Україні. Матеріали конференції можуть бути використані у науково-дослідній роботі, у освітньому процесі, а також у законотворчій та правозастосовчій діяльності.

Доповіді відтворені безпосередньо з оригіналів тез наукових доповідей авторів. Організаційний комітет залишає за собою право не поділяти думку авторів.

Коллер Ю.С.	
Національна транспортна система як один з елементів формування безпекового середовища.....	53
Колесник В.А.	
Забезпечення цивільного захисту як елемент безпекового середовища.....	56
Колодяжний М.Г.	
Безпека дорожнього руху як елемент безпекового середовища в Україні та стратегія її забезпечення.....	59
Користін О.Є.	
Сутність та наукові концепції стійкості.....	63
Користін О.О.	
Ризик-орієнтований підхід у формуванні політики кібербезпеки.....	68
Кравець І.П., Кравець Л.І.	
Профілактичні заходи для створення безпекового середовища при експлуатації електроустановок.....	71
Кравченко В.В.	
Особливості домедичної підготовки працівників правоохоронних органів в умовах воєнного стану.....	75
Краєвський О.О.	
Залучення громадськості до формування безпекового середовища в умовах воєнного стану та в повоєнний період.....	79
Левадний І.А., Фігура О.В., Боровик О.В.	
Науково-методичний інструментарій управління розвитком прикордонного безпекового середовища України.....	82
Ніщук Ю.А.	
Щодо шляхів отримання спецслужбами РФ інформації про об'єкти критичної інфраструктури України в умовах правового режиму воєнного стану.....	86
Олійник О.В.	
Концепт «публічна безпека» в правовій доктрині.....	90
Пекарська О.О., Гаврись А.П.	
Проблема формування безпечного середовища для життєдіяльності населення територіальних громад.....	93
Пелешко М.З.	
Забезпечення безпекового середовища для маломобільних груп населення в умовах воєнного стану.....	96
Пономаренко А.В., Мацько В.А.	
Окремі аспекти формування безбар'єрного простору для маломобільних груп населення в умовах воєнного стану в Україні.....	99
Рендаренко Г.В., Шарко В.В.	
Загроза виявлення безпілотними літальними апаратами Російської Федерації джерел радіовипромінювань у прифронтовій зоні бойового зіткнення.....	102

Пекарська Олександра Олексіївна,
викладач кафедри цивільного захисту та протимінної діяльності, Львівський
державний університет безпеки життєдіяльності
ORCID ID: 0000-0002-6945-2588

Гаврись Андрій Петрович,
кандидат технічних наук, доцент,
доцент кафедри цивільного захисту та протимінної діяльності, Львівський
державний університет безпеки життєдіяльності
ORCID ID: 0000-0003-2527-7906

ПРОБЛЕМА ФОРМУВАННЯ БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ НАСЕЛЕННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

Україна переживає надзвичайно складний період, вся увага суспільства та влади зосереджена на проблемах війни та її наслідках. Війна завдає нищівних руйнувань, економічних збитків та забирає людські життя. Однак у цей час необхідно також пам'ятати про інші небезпеки, які за своїми масштабами є меншими, але які в довгостроковій перспективі можуть бути такими ж руйнівними. Серед них чільне місце займають природні катастрофи, зокрема повені.

Повені є природною небезпекою, що призводять до значних матеріальних збитків та можуть завдати серйозних наслідків для мешканців прилеглих територій. Лише у 2008 році було затоплено 120 населених пунктів, а в 2020 році ця кількість зросла до 230 [1], що може свідчити про бездіяльність влади. Ці події призвели до руйнування майна, негативно вплинули на здоров'я людей та призвели до втрати життів. Внаслідок паводків люди залишаються без житла, руйнується інфраструктура та підривається економічна стабільність, що безпосередньо впливає на досягнення стабільного розвитку територій [2, 3].

У статті [1] автори відзначають певну закономірність повторюваності опадів на території України. Кожні 3-4 роки відбуваються літні паводки, а кожні 11-19 років спостерігаються найбільш інтенсивні повені. Також автори наголошують на тому, що прогнозувати майбутні масштаби прояву паводків можна на рівні від 75% до 90%, але на сьогоднішній день рівень прогнозування сягає лише до 30%.

Попри важливість боротьби з військовою загрозою, необхідно також звертати увагу на проблеми, що виникають в тилу. Найефективнішим рішенням цих проблем може стати вчасна реакція та координація заходів місцевої влади, яка має безпосередні знання про ситуації, що найчастіше виникають на її території. З початку 2014 року в Україні розпочався процес децентралізації, спрямований на забезпечення збалансованого соціально-економічного розвитку регіонів [4].

Основними перевагами децентралізації є:

- розширення можливостей для місцевого самоврядування;
- набуття фінансової незалежності;
- більше можливостей для реалізації власних стратегій розвитку та оновлення місцевої інфраструктури;
- розроблення та впровадження планів надзвичайних ситуацій;
- організація рятувальних робіт та забезпечення медичної та гуманітарної допомоги під час природних катастроф.

Отже, в контексті цивільного захисту, децентралізація за своєю ідеєю повинна призвести до покращення управління на місцевому рівні, зростання ефективності роботи органів влади та якісного забезпечення безпекою всіх мешканців громади [5]. Їхня роль у впровадженні ефективних заходів цивільного захисту важлива для забезпечення безпеки та добробуту громадян в умовах військових конфліктів та після їх завершення.

Проте, фактично ми спостерігаємо, що процес децентралізації, який триває вже близько 10 років, не призвів до вражаючих змін у галузі цивільного захисту. Більше того, як показує вищезазначена інформація, ситуація навіть погіршується: рівень прогнозування паводків із можливих 95% складає всього 30%. Основною проблемою в першу чергу є необізнаність голів ОТГ, сприймання майбутніх масштабних повеней, як щось далеке, не варте уваги і фінансування. Внаслідок чого виникає проблема відсутності стратегічної схеми, плану дій, а також найпростіших заходів захисту від затоплень у територіальних громадах.

Отже, забезпечення безпеки та захисту прав людини в умовах воєнного стану та після його закінчення є складною, але надзвичайно важливою задачею. Ефективне управління надзвичайними ситуаціями, зумовленими природними катастрофами, вимагає впровадження системи заходів безпеки на рівні територіальних громад. На сьогоднішній день влада не завжди проявляє необхідну компетентність та увагу до цього питання, що підкреслює необхідність активної діяльності та інноваційних підходів у сфері безпеки населення. Вирішення цієї проблеми сприятиме покращенню якості життя громадян та зміцненню демократичних цінностей в суспільстві.

Список використаних джерел

1. Адаменко О.М. Про можливість прогнозування катастрофічних паводків. *Екологічна безпека та збалансоване ресурсокористування*. 2021. № 1. С. 7-21.
2. Гаврись А.П., Яковчук Р.С., Стародуб Ю.П., Тур Н.Є. Управління ризиками виникнення надзвичайних ситуацій пов'язаних з затопленням територій на рівні об'єднаних територіальних громад. *Цивільний захист та пожежна безпека*. 2023. № 1 (15). С.101-109.
3. Стародуб Ю.П., Гаврись А.П., Ковальчук В.М., Рогуля А.О., Філіппова В. Досягнення стабільного розвитку територій шляхом реалізації проєкту визначення зон паводкового затоплення в Україні. *Надзвичайні ситуації: попередження та ліквідація*. 2022. №1. С. 103-114.

4. Ломачинська І., Чуркіна І. Децентралізація місцевих бюджетів в Україні: виклики в період війни. *Grail of Science*. 2022. (20). С. 29–31.
5. Придко Р., Варцаба В. Роль децентралізації як чинника регіонального розвитку. *VII Всеукраїнська науково-практична конференція «Трансформація національної моделі фінансово-кредитних відносин: виклики глобалізації та регіональні аспекти»*. 2022. С. 129-130.